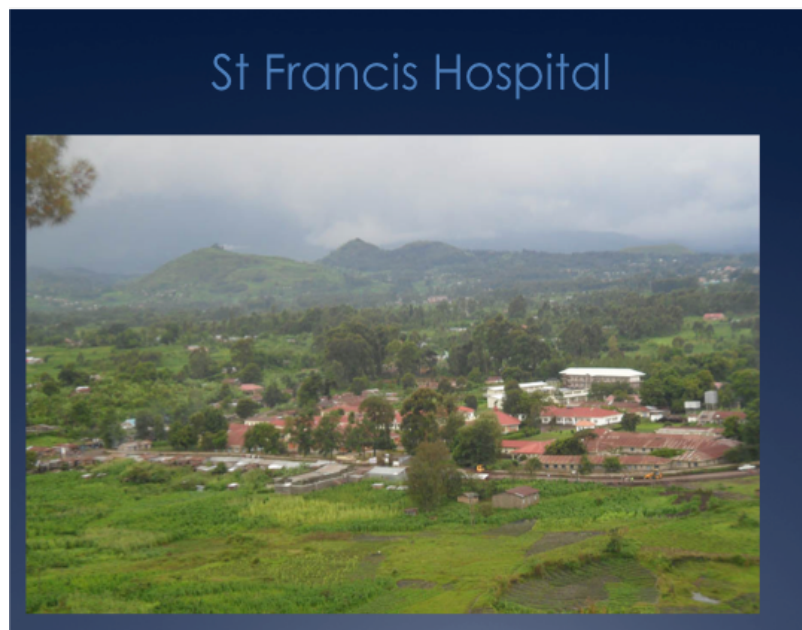

INFORMATIE

ST. FRANCIS HOSPITAL MUTOLERE, OEGANDA

Uitzicht op het ziekenhuisterrein

Inhoudsopgave

1. Algemene informatie	3
<i>St. Francis Hospital Mutolere</i>	<i>3</i>
<i>Gezondheidszorg in Oeganda</i>	<i>3</i>
<i>Vriendenstichting van Mutolere Hospital</i>	<i>4</i>
<i>Contactpersonen</i>	<i>4</i>
2. Voorbereiding co-schap en reis	5
3. Stageprogramma	8
4. Handige informatie	9

Uitzicht op pediatric ward en Mount Ghahinga

1. Algemene informatie

St. Francis Hospital Mutolere

St. Francis Hospital in Mutolere is een missieziekenhuis in het uiterste zuidwesten van Oeganda. Het ziekenhuis werd in 1957 opgericht door de Franciscaner Zusters van Breda, die nog altijd nauw betrokken zijn. Met een capaciteit van 210 bedden verzorgt het ziekenhuis de gezondheidszorg voor de lokale bevolking van ongeveer 400.000 mensen. Daarnaast worden ook patiënten uit de aangrenzende landen Rwanda en Congo geholpen, waaronder oorlogsslachtoffers. Het ziekenhuis superviseert bovendien meerdere gezondheidsposten in de regio.

Het (para)medisch personeel is grotendeels Oegandeese. Het team bestaat uit een chirurg, twee gynaecologen, een orthopedisch clinical officer, meerdere clinical officers, basisartsen, een Nederlandse tropenarts (AIGT). Daarnaast werken er diverse vroedvrouwen en verpleegkundigen. Het ziekenhuis is verbonden aan een opleidingsinstituut voor verpleegkundigen en verloskundigen.

Gezondheidszorg in Oeganda

In Oeganda moeten nog veel mensen het zonder medische hulp stellen, simpelweg omdat de dichtstbijzijnde medische post te ver weg is of omdat de kosten van behandeling niet te dragen zijn. Bovendien kampt het land met een structureel tekort aan gekwalificeerd medisch personeel. De jaarlijkse uitgaven aan gezondheidszorg bedragen gemiddeld iets meer dan honderd euro per inwoner.

De belangrijkste oorzaken van ziekte en sterfte zijn:

- diarree en andere infectieziekten
- complicaties bij pasgeborenen, zwangere vrouwen en kraamvrouwen
- hiv/aids, tuberculose en malaria
- hart- en vaatziekten en diabetes
- ondervoeding
- verkeersongevallen

Cijfers uit 2021 (WHO)

De gemiddelde levensverwachting ligt op circa 66 jaar (WHO 2021).

Malaria	38.5
HIV/AIDS	38
Lower respiratory infections	37.9
Preterm birth complications	30.3
Tuberculosis	30.1
Stroke	27.8
Ischaemic heart disease	19.7
Diarrhoeal diseases	18.9
Birth asphyxia and birth trauma	17.7
Road injury	16.6

Er wordt veel gedaan om de kwaliteit van de gezondheidszorg te verbeteren. Artsen en verpleegkundigen worden opgeleid, districtsziekenhuizen en gezondheidszorgposten worden versterkt en voorzien van medicijnen en materialen. Toch blijft er grote behoefte aan internationale samenwerking en ondersteuning, zowel op het gebied van opleiding als in de directe patiëntenzorg.

De inwoners van Mutolere en omgeving leven voornamelijk op het platteland. Industrie is er niet. De meeste gezinnen verbouwen hun eigen voedsel voor levensonderhoud of runnen een klein winkeltje met lokale producten om in hun inkomen te voorzien.

Vriendenstichting van Mutolere Hospital

De **Vriendenstichting van Mutolere Hospital** is structureel betrokken bij het ziekenhuis, onder andere bij de beleidsplannen en de sponsoring van diverse projecten. Daarnaast reizen verspreid over het jaar verschillende (para)medische disciplines naar Mutolere—waaronder chirurgen, fysiotherapeuten, OK-assistenten, verpleegkundigen—en de projectcoördinator, voor kortere of langere periodes.

Op de websites vriendenvanmutolerehospital.nl en mutolerehospital.ug is meer informatie te vinden over het St. Francis Hospital.

Contactpersonen

Dienst	Naam	Functie	Contact
Vast	Dr. Jerome Mugisha	Gynaecoloog/medical director	Dr.mugishajerome@gmail.com
Vast	Mr. Pontius Mayunga	Administrative director	Mayunga@rediffmail.com +256772421557 (Whatsapp)
Vast	Dr. Johnson Bahati	Gynaecoloog	Johnsonbahati@gmail.com
Vast	Dr. Manzi John	Chirurg	zimanzijohn@gmail.com
Vast	Mr. Fred Hafasha	Orthopedic Clinical Officer surgical ward	hafashafred@gmail.com
Vast	Dr. Sil van den Bersselaar	AIGT vanaf September '25	silvdb@gmail.com
PT	Dr. Peter Reemst	Algemeen Chirurg	peterreemst@gmail.com
PT	Dr. Willem den Boer	Orthopedisch chirurg/penningmeester Vrienden van Mutolere	willem@onsnet.nu
PT	Miranda van Wanrooij	OK assistente/Secretaris Vrienden van Mutolere	mirandavanwanrooij@gmail.com
PT	Mw. Katinka Mijnheer	Coördinator projecten/Voorzitter Vrienden van Mutolere	katinkamijnheer@gmail.com
PT	Mw. Gertild den Boer-Winter	Fysiotherapeut, webmaster	gacdenboerwinter@gmail.com
PT	Dr. Niels Jansen	Voormalig AIGT in Mutolere en Bestuurslid Vrienden van Mutolere	Niels_jig_jans@hotmail.com

Naast de bovengenoemde Oegandese medisch specialisten werken er voor een of meerdere jaren enkele Oegandese basisartsen (Medical Officers). Zij rouleren tussen de chirurgische, gynaecologische, interne en kinderafdeling.

2. Voorbereiding co-schap en reis

Kennismaking

Voor vertrek is het wenselijk om kennis te maken met Nederlandse vrijwilligers van de **Stichting Vrienden van Mutolere** en/of de **AIGT**. Tijdens dit contact kunnen de voorbereiding, het verblijf en de gewenste begeleiding/supervisie met betrekking tot de leerdoelen worden besproken.

Leerstof

- **Uganda Clinical Guidelines – National guidelines for management of common conditions**
Beschikbaar als PDF. Handig om vooraf al te raadplegen en tijdens het coschap als naslagwerk te gebruiken. Nederlandse contactpersonen kunnen deze richtlijnen per e-mail toesturen.
- **Oxford Handbook of Clinical Medicine**
Indien je dit boek hebt, is het nuttig om het mee te nemen.
- **King: Primary Surgery (Trauma en Non-Trauma)**
Aanvullende literatuur die praktisch kan zijn.

In het guesthouse zijn enkele studieboeken aanwezig die als naslagwerk gebruikt kunnen worden.

Meenemen

- Witte jas
- Stethoscoop
- Ooglampje
- Desinfectans
- Spatbril
- PEP-pakket
- Lange broek/rok voor coschap
- Dichte schoenen voor coschap
- Warme kleding
- Regenjas
- Tablet/laptop voor eventuele opdrachten vanuit de universiteit (klinische lessen)

Aanwezig in het ziekenhuis: OK-pakken, mutsen, mondkapjes en handschoenen. De mutsen en mondkapjes zijn van stof; disposable varianten kun je zelf meenemen.

Aanwezig in het guesthouse (op de compound, met gezamenlijke keuken en zitkamer): handdoeken en beddengoed.

Telefonie & Wifi

- In **Kisoro** (5 km verderop) kun je een lokale simkaart kopen met 3G/4G, die ook als hotspot gebruikt kan worden.
- Het **ziekenhuis-wifi** netwerk is zwak en in het **guesthouse** is nauwelijks bereik

Visa¹

Voor het coschap kan een toeristenvisum aangevraagd worden. Er zijn meerdere opties:

- **Single Entry Visa Uganda:** geldig voor 90 dagen, kosten ca. \$90.
- **East Africa Visa:** geldig voor Uganda, Rwanda en Kenia, 90 dagen, kosten ca. \$150.
Voordeel: 'multiple entry' in bovengenoemde landen

Vlucht & Hotel

Je kunt vliegen op **Entebbe (Oeganda)** of **Kigali (Rwanda)**:

- **Kigali:** dichterbij (ca. 140 km), maar vereist een Rwanda-visum (multiple entry).
- **Entebbe/Kampala:** afstand ca. 500 km naar Mutolere, reistijd een volle dag.

Omdat de meeste vluchten 's avonds aankomen, is een hotelovernachting noodzakelijk:

- Entebbe: *Airport Guesthouse of Two Friends* (beide met luchthaven transfer).
- Kigali: *Hotel Beau Sejour of Hotel Five to Five* (beide met luchthaven transfer).

Reis naar Kisoro

Via Entebbe/Kampala

- Vanaf Entebbe naar Kampala. Vandaar met de bus in één dag naar Kisoro reizen (8–10 uur).
- Het is ook mogelijk om de reis te splitsen:
 - Dag 1: Kampala → Mbarara (ca. 5 uur), overnachten.
 - Dag 2: Mbarara → Kisoro.
- Reis bij voorkeur niet 's nachts.
- Kosten: ca. 80.000 UGX (± €20) voor Kampala → Kisoro. Losse ritten Kampala → Mbarara en Mbarara → Kisoro kosten ca. 50.000 UGX per stuk.
- Goede busmaatschappijen: **Jaguar, Gateway, Trinity**.
- Vanaf Kisoro kan vervoer door het ziekenhuis geregeld worden.
- Ook is een taxi via het ziekenhuis mogelijk (Kampala ↔ Mutolere), maar deze optie is kostbaar (ca. 2 × 500 km + overnachting chauffeur). Dit moet met Dhr. Mayunga (administrator) worden besproken.

Via Kigali (Rwanda)

- Boda boda (motortaxi) naar Nyabugogo busstation in Kigali. Middels de app Yego Rwanda (soort Uber) kunnen kosten gecheckt worden. Boeken via deze app is niet nodig.
- Vanaf vliegveld: vliegveld aflopen, overkant van de rotonde staan boda boda's. Indien nodig kan een tweede boda gebruikt worden voor tas/koffer. (Kosten RWF 2000 pp).

¹ Altijd vooraf checken aangezien prijzen en voorwaarden veranderen

- **Kigali —> Musanze**, duur circa 2,5 uur, met bus,
- Virunga express is meest betrouwbare
- Bustickets zijn aan de rand van het bus station bij de winkelstalletjes te koop. Ongeveer 30 mensen per bus, kan soms even duren voordat bus gaat. Prijzen staan vast in Rwanda, hangen aan een kaartje aan binnen spiegel van elke bus! (Kosten RWF 3000 pp)
- Vervoer kan met shared taxi, deze vertrekken vanaf Rubis tankstation naast bovenstaande busstation. Gaat sneller, vertrekken vaker dan de bus. Is met 7 mensen in een personenauto, meer ruimte, minder vaak stoppen onderweg. (Kosten RWF 5000 pp)
- **Musanze —> Cyanika** (grens UG/RW)
- Bus nemen vanaf busstation. Bij aankomst met de shared taxi is de loopafstand naar het busstation 2 minuten. Vanaf dit punt gaat 1 bus naar Cyanika toe, herkenbaar aan wit kartonnen bord met in rode letters het dorp Cyanika. (Kosten RWF 2000 pp, inclusief tassen achterin, zonder tassen is het 1000).
- **Cyanika —> Mutolere**
- Ophalen door het ziekenhuis (vooraf regelen)
- Boda boda naar ziekenhuis, 20 minuten (kosten UGX 5000 pp)

Een tweede reisoptie van Kigali naar Cyanika en Mutolere

- Kigali —> Cyanika
- Taxi Peter. Kosten circa USD 100-120 (met vermelding dat je als student naar Mutolere gaat). Betrouwbare chauffeur, een reis van circa 3 uur tot aan de grens. Met de mogelijkheid om bij hotel of bij airport opgehaald te worden. Contact hem op whatsapp een week ervoor. Hij spreekt goed engels. +250 788 471 412
- Peter brengt je tot aan de grens, zie hierboven voor het stukje grens naar ziekenhuis.
- Andere taxi's vragen hogere bedragen.

Guesthouse reserveren

Zodra het coschap is afgesproken, dient het guesthouse vooraf te worden gereserveerd (via Stichting Vrienden van Mutolere).

- Kosten: \$8 per nacht, inclusief licht ontbijt.
- In de gezamenlijke keuken kan gekookt worden.

Stagevergoeding

Universiteiten stellen een stagevergoeding voor het ziekenhuis beschikbaar:

- Voor een stage tot 8 weken: **€480**
- Daarna: **€60 per extra week**

De gelden komen ten goede aan:

- de educatie van stafleden van het Mutolere ziekenhuis
- de begeleiding van de coassistenten

Kennismaking

Voor vertrek is het wenselijk om met Nederlandse vrijwilligers van de Stichting Vrienden van Mutolere en de supervisor (veelal de AIGT) kennis te maken om de voorbereiding, het verblijf en de gewenste begeleiding/supervisie tav de leerdoelen te bespreken te bespreken.

3. Stageprogramma

Vaste wekelijkse activiteiten

- **Monday Morning Meeting:** overdracht om 8.30 uur in *the board room* van het *administration block*.
Wanneer er veel buitenlandse stagiaires of coassistenten aanwezig zijn, neem dan plaats op de stoelen buiten de grote tafel. Houd altijd rekening met de lokale senior staff. Tijdens deze vergadering worden in principe alle ernstige complicaties en mortaliteit van de voorgaande week besproken, evenals interessante of complexe casussen. Als je nauw betrokken bent geweest bij een casus, overleg dan met je supervisor of jij deze kunt presenteren. Er is ruimte voor actieve participatie en onderwijs.
- **Theatre days (OK-dagen):** dinsdag en donderdag, start om 8.30 uur.
- **Visites:** op de overige dagen (maandag, woensdag en vrijdag) vinden de visites plaats op de verschillende afdelingen, start om 8.30 uur.

Dagindeling – maandag, woensdag en vrijdag

Visites worden gelopen op de vier afdelingen:

- Maternity & Gynaecology
- Surgery
- Medicine
- Pediatrics

Meestal zijn er drie medical officers die ieder verantwoordelijk zijn voor een afdeling. Pediatrics en Medicine worden vaak gecombineerd. Als coassistent roteer je in principe op alle afdelingen, afhankelijk van je stageplan. Zorg dat je actief participeert, maak correcte opnamestatussen en verzorg in overleg met de arts de decursus.

Surgery:

Veel traumapatiënten worden hier opgenomen. Het uitvoeren van een *secondary survey* is een geschikte taak voor coassistenten. Na de visite volgen vaak kleine en acute ingrepen op de kleine OK; soms zijn er spoedingrepen op de grote OK.

- Kleine ingrepen kun je onder supervisie zelf uitvoeren, bijvoorbeeld: abcesincisie, aanleggen van gipsverband, repositie van fracturen, verwijderen van kleine gezwellen.
- Op de grote OK kun je eerste of tweede assistent zijn.

Veiligheid op OK:

De HIV-prevalentie is hoog. Je bent zelf verantwoordelijk voor je eigen veiligheid: draag altijd spatbril, hanteer instrumenten correct en bespreek dit met je supervisor.

Polikliniek:

Door de dag heen worden patiënten vanuit de polikliniek doorverwezen naar de medical officer of specialist. In overleg kun je deze patiënten zelf zien, samen met een verpleegkundige (die vaak ook als vertaler fungeert). Daarna bespreek je de casus met de arts en stel je een behandelplan op.

Tijdschema:

De visites duren meestal tot de lunchpauze, rond 13.00–14.00 uur. Vraag bij de arts met wie je meeloopt hoe laat je in de middag weer verwacht wordt. Geef je telefoonnummer door, zodat je indien nodig gebeld kan worden.

Dagindeling – dinsdag en donderdag

Dit zijn de vaste **OK-dagen**. Een dag van tevoren wordt meestal bekend welke operaties gepland zijn en wie de operateur is.

Aandachtspunten in Theatre:

Draag altijd dubbele handschoenen en een schort onder de steriele jas (deze zijn niet waterdicht). Controleer voor de OK altijd de HIV-status van de patiënt. Vraag dit na wanneer het onduidelijk is.

Outpatient Department (OPD):

Clinical officers zien hier dagelijks patiënten. Dit is de eerste plek waar patiënten zich melden en waar, indien nodig, doorverwijzing plaatsvindt – vergelijkbaar met de eerstelijnszorg. Daarnaast zijn er speciale HIV-sprekuren, die interessant zijn om bij te wonen. Vraag bij de clinical officers na op welke dagen deze plaatsvinden.

Public Health:

Op deze afdeling wordt vooral ante- en postnatale zorg verleend. Daarnaast worden regelmatig *outreaches* georganiseerd, waarbij in afgelegen dorpen basisgezondheidszorg wordt aangeboden.

4. Handige informatie

Verblijf in het guesthouse

Co-assistenten verblijven in het guesthouse op het terrein van het ziekenhuis voor USD 8,- per nacht. Iedereen heeft een eenpersoonskamer met een gedeelde keuken, badkamer en woonkamer. In een enkel geval zijn er enkele tweepersoonskamers beschikbaar. Pauline en Beatrice zijn verantwoordelijk voor het guesthouse. Je kunt bij hen terecht voor vragen of voor het regelen van betalingen. Zij verzorgen dagelijks het ontbijt; spreek met hen een tijd af en laat weten als je een dag geen ontbijt nodig hebt (bij afwezigheid). Pauline en Beatrice houden het guesthouse schoon, maar je bent zelf ook verantwoordelijk voor je kamer. Wil je dat je kamer schoongemaakt wordt, laat dan je sleutel bij hen achter (ongeveer één keer per week).

Kisoro

Met een *boda-boda* (motortaxi) kun je gemakkelijk van Mutolere naar Kisoro reizen. Vraag altijd naar gangbare prijzen. Kort ritten per boda-boda zijn acceptabel mits je voorzorgsmaatregelen neemt:

- Zorg dat de bestuurder een helm voor jou heeft.
- Zodra je een betrouwbare bestuurder hebt gevonden, vraag dan zijn telefoonnummer zodat je hem als vaste chauffeur kunt gebruiken.
- Accepteer niet dat er een tweede passagier naast jou zit.
- Vermijd rijden in het donker; reis bij voorkeur met meerdere personen of overweeg een taxi/auto. Soms zijn er expats met eigen vervoer beschikbaar voor een lift.

Maandag en donderdag zijn marktdagen. Kisoro heeft twee grote markten waar groenten, fruit en stoffen verkocht worden.

Supermarkten

- Kisoro Supermarket
- Dan's Supermarket

Restaurants

- *Coffee Pot Café*: terras, WiFi, goede koffie, lunch en diner
- *Traveler's Rest*: grote tuin, WiFi, lunch en diner
- *Serena's*: lekkere samosa's en goed lokaal eten

Bank

Stanbic Bank is betrouwbaar en accepteert Maestro-kaarten.

In de nabije omgeving

- **Lake Mutanda**: Eco Community Camp (zwemmen zonder risico op schistosomiasis), Gahiza Island Retreat (rustig, low budget)
- **Lake Mulehe**: Safari Lodge, lunch aan het water
- **Mgahinga National Park**: vulkanen beklimmen, Golden Monkey / gorilla tracking
- **Lake Bunyonyi**: openbaar vervoer via Kabale, veel accommodaties, kanoën, zwemmen
- **Bwindi Impenetrable Forest**: Nshongi Community Lodge, direct bij ingang van Nationaal Park, wandelingen, gorilla tracking
- **Lake Mburo**: wildlife, wandelsafari, leuk voor een weekendtrip
- **Queen Elizabeth National Park**: wildlife en boomleeuwen, leuk met eigen vervoer
- **Lake Kivu (Rwanda)**: boottochten, warmwaterbronnen, diverse accommodaties en restaurants